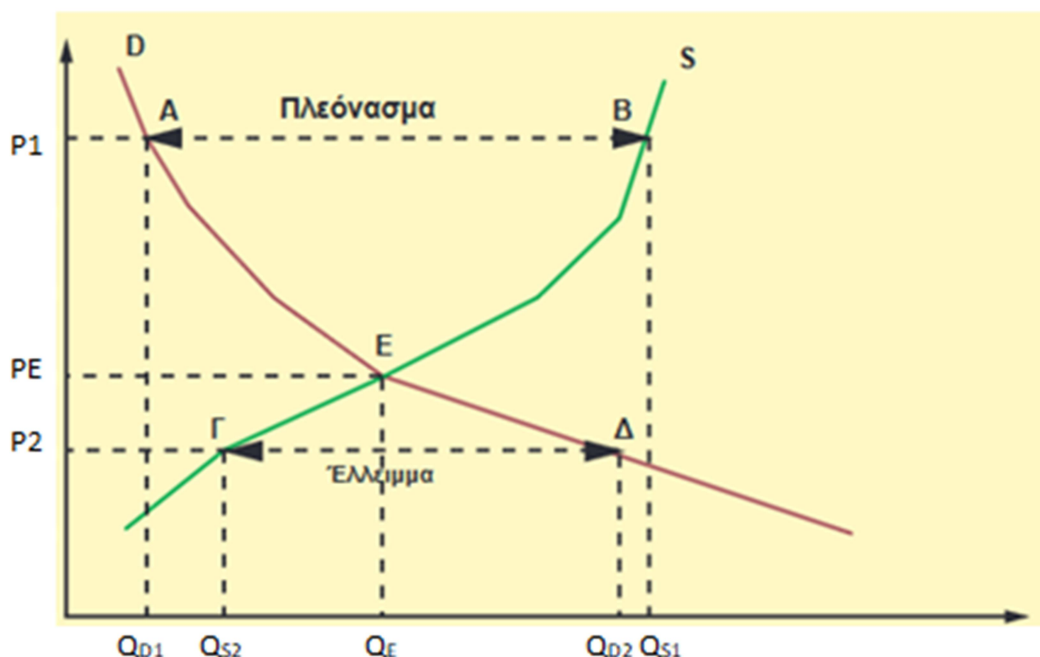

Βασικά διαγράμματα 5^{ου} κεφαλαίου

Α. Σημείο ισορροπίας

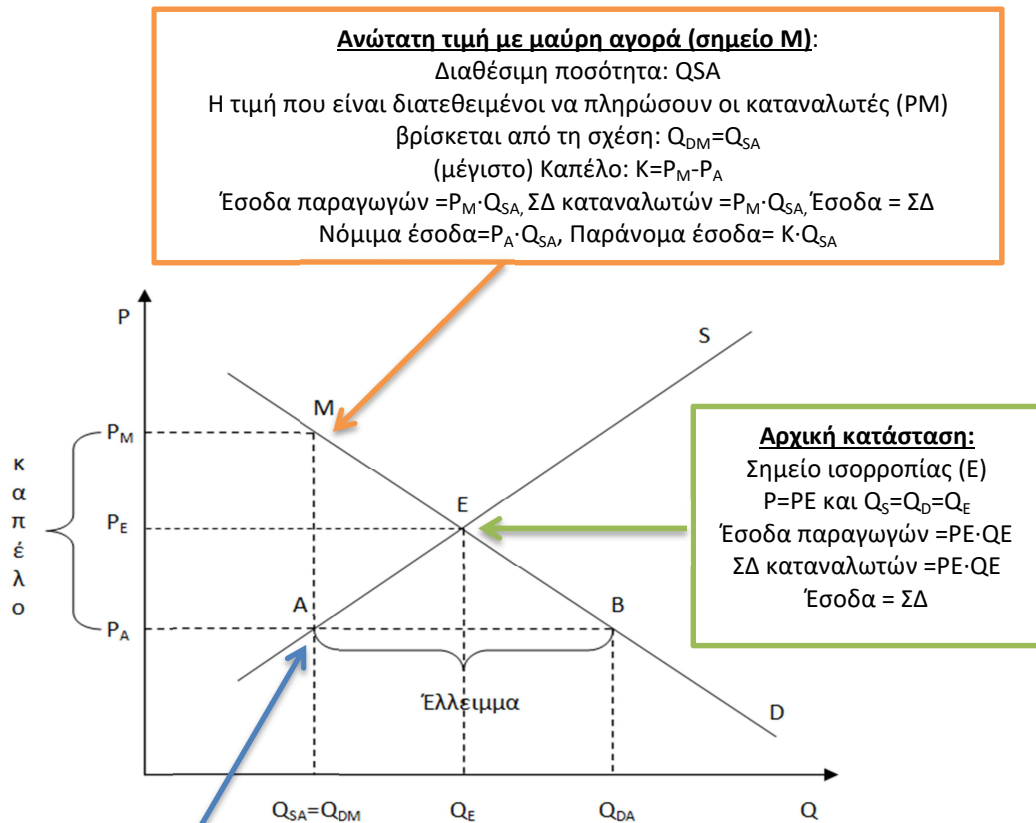

Γιατί η αγορά ισορροπεί στο σημείο E;

Έστω ότι η τιμή στην αγορά είναι η $P_1 > P_E$. Τι συμβαίνει στη περίπτωση αυτή; Δημιουργείται πλεόνασμα ή πλεονάζουσα προσφορά ($Q_{S1} - Q_{D1}$). Γεωμετρικά, το πλεόνασμα ισούται με την απόσταση μεταξύ των καμπυλών, της προσφοράς και της ζήτησης, δηλαδή είναι ίσο με την απόσταση των σημείων Α και Β. Πλεόνασμα έχουμε σε κάθε τιμή που είναι μεγαλύτερη από την τιμή ισορροπίας. Τι γίνεται όταν έχουμε πλεόνασμα; **Πλεόνασμα σημαίνει ότι μένουν αδιάθετες κάποιες προϊόντος**, δηλαδή μένουν στα χέρια των παραγωγών. **Οι παραγωγοί, για να αποφύγουν συσσώρευση αποθεμάτων, θα μειώσουν την τιμή.** Όταν μειώνεται η τιμή, αυξάνεται η ζητούμενη ποσότητα (λόγω του Ν.Ζ.) και μειώνεται η προσφερόμενη ποσότητα (λόγω του Ν.Π.). Συνεπώς, **σε κάθε μείωση της τιμής μειώνεται και το πλεόνασμα**. Το πλεόνασμα μηδενίζεται όταν η τιμή γίνει ίση με την τιμή ισορροπίας. Μόλις μηδενίσει το πλεόνασμα, θα σταματήσει και η μείωση της τιμής.

Έστω ότι η τιμή στην αγορά είναι η $P_2 < P_E$. Τι συμβαίνει στη περίπτωση αυτή; Δημιουργείται Έλλειμμα ή υπερβάλλουσα ζήτηση ($Q_{D2} - Q_{S2}$). Γεωμετρικά, το έλλειμμα ισούται με την απόσταση μεταξύ των καμπυλών, της ζήτησης και της προσφοράς, δηλαδή είναι ίσο με την απόσταση των σημείων Γ και Δ. Έλλειμμα έχουμε σε κάθε τιμή που είναι μικρότερη από την τιμή ισορροπίας. Τι γίνεται όταν έχουμε έλλειμμα; **Έλλειμμα σημαίνει ότι υπάρχουν καταναλωτές που σε αυτήν την τιμή δεν «βρίσκουν» να αγοράσουν το προϊόν και είναι διατεθειμένοι να το αγοράσουν σε μεγαλύτερη τιμή.** Όταν αυξάνεται η τιμή, μειώνεται η ζητούμενη ποσότητα (λόγω του Ν.Ζ.) και αυξάνεται η προσφερόμενη ποσότητα (λόγω του Ν.Π.). Συνεπώς, **σε κάθε αύξηση της τιμής μειώνεται και το έλλειμμα**. Το έλλειμμα μηδενίζεται όταν η τιμή γίνει ίση με την τιμή ισορροπίας. Μόλις μηδενίσει το έλλειμμα, θα σταματήσει και η αύξηση της τιμής.

Β. Ανώτατη τιμή

Ανώτατη τιμή δίχως μαύρη αγορά (σημείο A):
 Στην τιμή P_A , η διαθέσιμη ποσότητα είναι: Q_{SA}
 Έσοδα παραγωγών $=P_A \cdot Q_{SA}$, ΣΔ καταναλωτών $=P_A \cdot Q_{SA}$, Έσοδα = ΣΔ
Προσοχή $\Sigma\Delta \neq P_A \cdot Q_{DA}$ γιατί;

Β. Κατώτατη τιμή

